

Изх. № АА-20001 / София, 13.11.2020 г.

До:

Г-н Бойко Борисов – Министър-председател на Република България

Г-н Томислав Дончев – Заместник министър-председател на Република България

Г-н Лъчезар Борисов – Министър на икономиката на Република България

Г-жа Петя Аврамова – Министър на регионалното развитие и благоустройство на Република България

Уважаеми г-н Министър-председател, Заместник министър-председател и Министри на Република България,

Изключително вдъхновени и мотивирани сме от думите на г-н Томислав Дончев в последните седмици в българските медии относно Плана за възстановяване и устойчивост на Република България. Българска Асансьорна Асоциация (БАА) е създадена през 2009 г. и още през 2012 г. разработихме наш подробен Проект за повишаване на енергийната ефективност на сградите в Република България. През 2013 г. участвахме в екипите, разработващи проектите за повишаване на енергийната ефективност на многофамилните жилищни сгради под ръководството на Главния архитект на София. През 2014 г. се присъединихме към Коалиция Достоен Дом с основен приоритет постигане на най-висок енергиен клас в сградния фонд на България. Може би нашите виждания за постигане на висока енергийна ефективност на сградите са били прекалено амбициозни за страна ни преди 5-10 години, но сега от думите на Заместник министър-председател Томислав Дончев виждаме, че времето за истинско високотехнологично обновяване е настъпило.

Никога в тези години не изгубихме доверие в нашето правителството, че ще бъдат въведени най-високи критерии за енергийна ефективност. Всички наши предложения са заимствани изцяло от най-добрите практики във водещите икономики на Европейския Съюз (ЕС). Стремехът на БАА е България да се трансформира в развита страна, прилагаща най-високите стандарти за опазване на околната среда, предоставяща най-добри условия за живот на своите граждани, движена от силно конкурентна икономика с нулеви или близки до нулата емисии. Съществено за нас е участниците в икономическия живот да спазват всички европейски директиви и европейските и

българските хармонизирани закони, включително да декларират всички свои доходи. Вярваме, че спазването на законите и плащането на всички дължими данъци, осигуровки и такси ще гарантират честна конкуренция, което неизбежно води до високотехнологично развитие, висока добавена стойност, заетост, високи бюджетни приходи, позволяващи мащабни социални и инфраструктурни политики. Всички действия за постигане на висока енергийна ефективност са от екзистенциално значение за запазване на единствената ни планета, но и те ни предоставят уникална възможност за технологично обновление на икономиката и средата ни.

Предизвикателствата в асансьорния сектор са тясно свързани с всичко споменато до тук и ние ще се радваме да бъдем от полза на нашата страна не само чрез хилядите работни места, които създаваме и десетките милиони, които към този момент внасяме годишно в държавата, но и като предоставим нашата подкрепа към всички правителствени инициативи, целящи технологично модернизиране на страната ни.

Директният ни принос към покачването на енергийната ефективност в България е чрез внедряване на асансьори, които не само консумират около 90% по-малко енергия, от тези монтирани от 1950-те години до началото на този век, но и дори връщат енергия в електроразпределителната мрежа чрез регенеративни системи, подобни на тези, използвани при електрическите и хибридните автомобили.

Асансьорите претърпяха безпрецедентно технологично развитие през последните 15 години. Основна движеща сила за тези промени бяха изискванията за понижаване на вредните емисии, налагани от ЕС и от световните спогодби за глобално намаляване на парниковия ефект от човешката дейност. Нашата индустрия се революционизира през този период и новите асансьори са щадящи за околната среда при ползването им, но и при тяхната поддръжка и дори производство.

Огромната стъпка към промяната беше чрез масовото използване на машини, (задвижващи механизми), които са безредукторни, т. е. консумират няколко пъти по-малко електроенергия от използваните до началото на този век. В определени моменти при работата на асансьора (празен, движещ се нагоре и с пълнен товар надолу) безредукторните асансьори не консумират каквато и да е енергия. Консумацията се определя от товара и посоката на движение – не както при масовите асансьори до преди 10 години, които харчат постоянно в пъти повече енергия. Други важни фактори са LED осветленията, които се поставят в кабините и в шахтите на новите асансьори; автоматичното гасене на осветлението в кабината, както и функцията, при която всеки консуматор на енергия по асансьора се изключва автоматично; и разбира се – регенеративните системи, които запазват сградната инсталация или електроразпределителното дружество с произведена от асансьора енергия.

В безредукторните машини няма загуба на енергия, (както при масовите от миналото редукторни); няма триене и съответно не се използва натоварващо околната среда смазочно масло; не подлежат на амортизация и ремонти, което изключва нуждата от постоянно натоварващо природата производство на резервни части и съкращава огромни количества

вредни емисии чрез отпадането на транспорта на такива материали. Същото важи и за осветителните тела, които сега са LED и подлежат на поне десетократно по-редки подмени.

България е една от водещите страни в света по брой асансьори в експлоатация от глава на населението – около 17 асансьора на хиляда човека. За сравнение световен лидер по този показател е Испания с приблизително 20 асансьора на хиляда човека, а в Германия са около 8 асансьора на хиляда. Около 80% от асансьорите в България обаче са на повече от 30 години, докато в Германия средната възраст на всички асансьори е около 30 г. Огромен проблем за българските стари асансьори е, че са продукт на отдавна затворения държавен завод и днес за тях не се произвеждат оригинални резервни части. Освен, че това води до плачевното им техническо състояние, се налагат постоянни „ремонти“ с компоненти, които не са специфично произведени за тях и са съответно с кратка издръжливост, което води след себе си до последващи подмени на същите компоненти. Всичко това е свързано с постоянно ненужно натоварващо природата производство, вредни емисии за транспорт и постоянни пътувания на техници. Подмяната на старите амортизирани асансьори с такива, които консумират около 90% по-малко електроенергия и дори произвеждат такава и нямат нужда от постоянни доставки на резервни части, ще има огромен страничен ефект върху карбоновия отпечатък. Допълнителен страничен резултат ще бъде многократното покачване на ефективността на сервизните техници в нашия бранш, които масово ще добият квалификация и умения в най-модерните технологии, което от своя страна ще направи професията атрактивна за младите хора. Моля не забравяйте, че в момента има цели градове в България, в които всички асансьорни техници отказаха да подържат съществуващите стари асансьори, защото са в неспасяемо техническо състояние. Прилагаме нагледен материал, създаде от Европейската Асансьорна Асоциация (ELA), която ясно илюстрира 74-те риска за живота и здравето на хората, налични при старите асансьори. Поетапната подмяна на асансьорите с енергоспестяващи, ще отстрани този огромен проблем в амортизирания ни асансьорен парк. Приложената книжка е базирана на БДС-EN 81-80:2005, като в новата му версия БДС-EN 81-80:2019 (все още не е налична на български език), констатираните рисковете при старите асансьори са още повече и съответно са предвидени допълнителни мерки за сигурност, опазващи живота на хората.

Уважаеми г-н Министър-председател, Заместник министър-председател и Министри, моля да включите асансьорите в Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, както и във всяка програма за енергийна ефективност, като мярка, която доказано допринася значително за понижаване на карбоновия отпечатък, за модернизация на страната ни и повишаване на конкурентоспособността на икономиката ни. Нека да докажем на скептиците, че новите програми няма да бъдат „компромисни“, изпълнени с пропуски, няма да се допускат стари грешки, че ще бъдат постигнати най-високи европейски стандарти и че България може да се превърне в технологичен и икономически лидер в сърцето на Европа.

Прилагаме описание на технологиите при модерните асансьори, които водят до огромни спестявания, дори производство на електроенергия, както и подробни проекти за подмяна на асансьорите в панелните сгради в България с нови, енергоспестяващи и не на последно място, осигуряващи сигурност за хората. Позволяваме си да отидем и по-далеч и предоставяме на Вашето внимание, разработения изцяло от нас Проект за повишаване на енергийната

ефективност на сградите чрез саниране. Убедени сме, че България не трябва да разчита единствено на европейско финансиране и че е настъпил моментът да се обновява и модернизира със собствени усилия. Моля обърнете внимание, че според нашия Проект е възможно санирането да се финансира чрез спестените разходи за енергия, а не чрез допълнителен бюджетен или собствен финансов ресурс. Молим за среща с Вас, на която да представим лично нашите предложения.

С уважение,

инж. Валентин Маринков
Председател
БЪЛГАРСКА АСАНСЬОРНА АСОЦИАЦИЯ